

**Ministrstvo za kulturo
Maistrova 10
1000 Ljubljana**

Komentarji in pripombe k razpisu za izbor večletnih projektov

Spoštovani,

v društvu Asociacija podajamo pripombe in komentarje na Javni razpis za izbor večletnih kulturnih projektov, ki jih bo na področjih umetnosti v letih 2022-2025 sofinancirala Republika Slovenija iz proračuna, namenjenega za kulturo (v nadaljevanju JPR-VP-22-25 ali večletni projektni razpis).

Uvodoma želimo izpostaviti problematičnost trenutka in konteksta, v katerih se je Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije (v nadaljevanju Ministrstvo za kulturo ali ministrstvo) odločilo objaviti zadevni javni razpis.

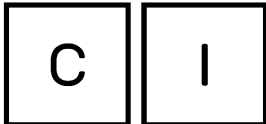
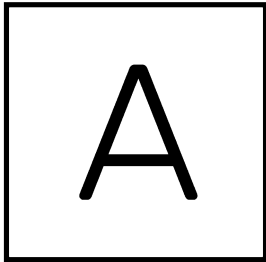
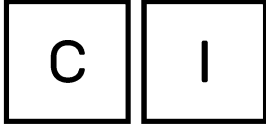
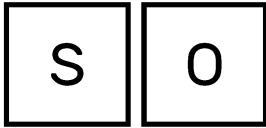
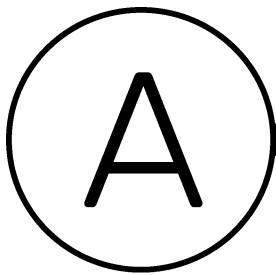
V društvu Asociacija ministrstvo redno pozivamo, naj se programski, večletni projektni ter enoletni projektni javni razpisi v letu, ki predhodi letu ali letom projektnih aktivnosti, v pravkar opisanem vrstnem redu objavijo dovolj zgodaj in v dovoljšnem časovnem razmaku, da so prijaviteljem rezultati o sofinanciranju na posamičnem razpisu znani že pred odločitvijo za kandidiranje na naslednjem razpisu ter hkrati dovolj zgodaj, da so rezultati vseh znani že pred začetkom koledarskega leta, v katerem pričenjajo s programskimi in projektnimi aktivnostmi.

Administrativno breme za prijavitelje, katerih osnovna dejavnost je kulturno-umetniška in ki brez jasnih in natančnih informacij ministrstva o tem, kdaj naj našteje razpise¹ in njihove rezultate pričakujejo ter tudi brez javne opredelitve pogojev tekočih in rezultatov že zaključenih razpisov, lahko le ugibajo, na katerem bodo njihovi programi ali projekti najustrezneje umeščeni ter so jih glede na okvire predhodnih razpisov primorani že vnaprej misliti na različne načine in po objavi včasih tudi večkrat prijavljati v kratkem časovnem obdobju, je komajda vzdržno, smiselno² in upravičeno³, vodi pa v prav tako administrativno breme delavcev in strokovnih

¹ Ministrstvo z dnem 11. 1. 2022 še ni objavilo Javnih razpisov za izbor kulturnih projektov na področju glasbenih, vizualnih, intermedijskih in uprizoritvenih umetnosti, ki jih bo v letu 2022 sofinancirala Republika Slovenija iz proračuna, namenjenega za kulturo.

² Vlada RS je v Državni zbor z namenom "poenostaviti življenje državljanom in poslovanje podjetjem ter s tem prispevati k znižanju stroškov in odpravljanju administrativnih ovir" vložila npr. Zakon o debirokratizaciji.

³ V določeni, nezanimljivi meri je priprava in objava javnih razpisov ob drugih dejavnih stvar načrtovanja in organizacije samega ministrstva.

komisij ministrstva. Administrativno breme je, ker ministrstvo navkljub našim pozivom še ni digitaliziralo razpisov na področju ustvarjalnosti, kar bi nedvomno vsaj nekoliko olajšalo delo vseh vpletenih, še večje.

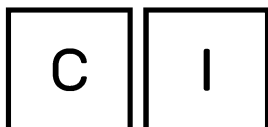
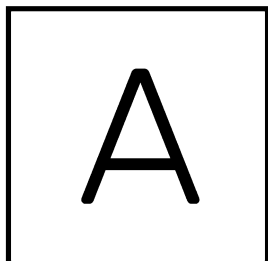
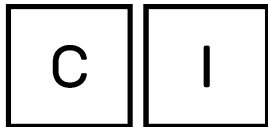
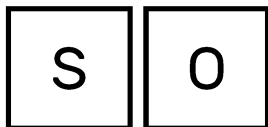
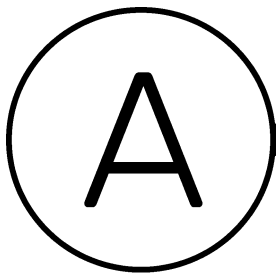
V razpisu nadalje beremo, da bo ministrstvo prijavitelje o rezultatih razpisa obvestilo najkasneje v dveh mesecih po zaključku odpiranja vlog, ki se bo pričelo 13. 1. 2022⁴, kar še dodatno podčrta časovno neustreznost objave zadevnega razpisa. Na njem za sredstva kandidirajo referenčni domači producenti, načrtovanje in organizacija mednarodnih in domačih festivalov, bienalov ter drugih večletnih projektov v njihovi produkciji pa se praviloma pričeta že dolgo pred samo izvedbo, s čimer kontinuirano nastajajo tudi stroški. Ker se dinamika objav razpisa v primerjavi s preteklimi razpisi poslabšuje⁵, verjeten scenarij, po katerem bi upravičenci rezultate razpisa prejeli šele konec marca ali v začetku aprila, lahko v primeru zavrnitve za producente predstavlja škodo, v vseh primerih pa močno ovira načrtovanje in izvajanje aktivnosti. Ministrstvo tako pozivamo, da rezultate razpisa objavi v najkrajšem možnem času.

Po drugi strani velja opozoriti, da z dinamiko objav razpisov organ močno narekuje kulturno ponudbo države najmanj v prvem koledarskem letu sofinanciranega obdobja razpisa, s čimer so oškodovani producenti, predvsem pa občinstva in naš kulturni prostor. Verjamemo namreč, da bodo upravičenci, katerih aktivnosti na dolgotrajnejše načrtovanje niso vezani v tolikšni meri kot producenti že dolgo uveljavljenih kulturnih prireditev, le-te predvideli za čas po skrajnem možnem datumu obveščanja o rezultatih razpisa. Samo na tak način se je namreč mogoče ogniti prej opisanim težavam, odločitev pa posledično vodi v izrazito zamejeno kulturno ponudbo v prvih mesecih leta ter povečano v vseh ostalih. Spomnimo, da producenti pogosto nagovarjajo sorodna občinstva.

Pozna objava razpisa je nenazadnje terminsko neustrezna še zaradi zamikanja v praznični čas dopustov, kar rok za prijavo učinkovito skrajšuje, sočasno pa v državi delovanje državljanov močno hromi agresivna koronavirusna različica omikron, zaradi zamejevanja širjenja katere ter skrbi zase ali svoje bližnje so se bili številni primorani izvzeti iz delovnih procesov. Po eni strani tako pozdravljamo, da je ministrstvo, čeprav morebiti zaradi drugačnih razlogov, podaljšalo rok za oddajo prijav, hkrati pa poteza, kot že izpostavljeno, podaljšuje proces odločanja, zato državni organ še enkrat pozivamo tudi k učinkovitemu procesu odločanja in čimprejšnji objavi razpisnih rezultatov.

⁴ Odpiranje vlog se bo zaradi podaljšanja roka za oddajo vlog podaljšal, predvidoma na 24. 1. 2022.

⁵ V primeru JPR-VP-UM je Ministrstvo za kulturo z odpiranjem prispelih vlog pričelo dne 13. 11. 2013, v primeru JPR-VP-18-21 pa dne 27. 11. 2017.

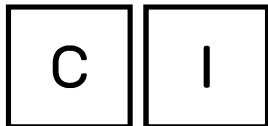
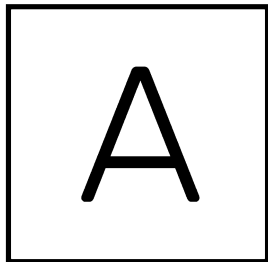
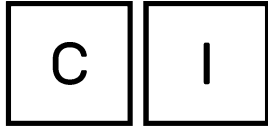
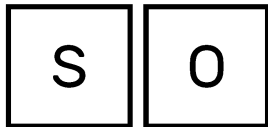
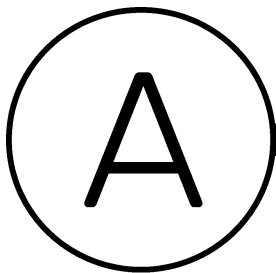

Ko gre za sam razpis, nas veseli, da je ministrstvo prisluhnilo delu naših vsakokratnih opozoril ter v večletni projektni razpis vključilo tudi rešitve, ki jih lahko vrednotimo za pozitiven premik v smeri zagotavljanja ustrežnejših pogojev za delo in razvoj domačih neodvisnih ustvarjalcev javnih kulturnih in umetniških projektov ter vsebin. Številne rešitve pri tem ostajajo neustrezno zamišljene, celo problematične, nekatere težave pa nenaslovljene. O tem v nadaljevanju.

Kot je veljalo za nedavni Javni razpis za izbor javnih kulturnih programov na področju umetnosti 2022-2025, tudi za večletni projektni razpis velja, da je v primerjavi z Javnim razpis za izbor večletnih kulturnih projektov, ki jih je na področjih umetnosti sofinancirala Republika Slovenija iz proračuna, namenjenega za kulturo (v besedilu tudi z oznako JPR-VP-UM) ter Javnim razpisom za izbor večletnih kulturnih projektov, ki jih je Slovenija na področjih umetnosti sofinancirala v letih 2018- 2021 (v besedilu tudi z oznako JPR-VP-18-21) ministrstvo povišalo celokupno zagotovljena sredstva, namenjena sofinanciranju večletnih kulturnih projektov upravičencev, kar v društvu Asociacija pozdravljamo. Pri tem velja opozoriti, da je ministrstvo v primeru 2-letnih avtorskih projektov na področju uprizoritvenih umetnosti ter intermedijskih umetnosti s povišanjem stanje vrnilo na tisto iz leta 2013 ob objavi JPR-VP-UM. Ker v primeru glasbenih umetnosti ohranja višino zagotovljenih sredstev iz JPR-VP-2018-21, lahko kot povsem nova vrednotimo le povišanja v primerih 4-letnih projektov na področju uprizoritvenih umetnosti ter vizualnih umetnosti.

Da je ministrstvu po rebalansu proračuna za leti 2022 in 2023 ter občutno znižanih sredstvih na postavki *Spodbujanje kulturne ustvarjalnosti*, iz katere država sofinancira programe in projekte nevladnih organizacij, uspelo zagotoviti nekoliko višja sredstva za večletni razpis, sproža vrsto občutkov. Skupno vrednost zagotovljenih sredstev za izvedbo tekočega programskega in večletnega projektnega razpisa namreč že zdaj zagotovljeno vrednost na postavki presega za 1.666.601,00 EUR⁶, enoletne projektne razpise za različna področja ustvarjalnosti pa še čakamo. Scenarijev za razrešitev situacije si je mogoče zamisliti kar nekaj, ministrstvo pa pozivamo naj sektorju in domači kulturi prihrani črne ter stori vse, kar je v njegovi moči, da se razpisi realizirajo in še intenzivneje zagotavljajo spodbudno okolje za njun razvoj. Prepričani smo, da to mdr. v luči višine proračuna, namenjenega za kulturo, ni nemogoč izziv.

⁶ Na postavki za spodbujanje kulturne ustvarjalnosti je v proračunu za 2022 zagotovljenih 3.633.399,00 EUR. Za izvedbo JPR-PROG-22-25 je ministrstvo predvidelo sredstva v višini 3.817.000,00 EUR, za JPR-VP-22-15 pa 1.460.000,00 EUR.

Novost razpisa je, da v primerjavi z JPR-VP-UM In JPR-VP-18-21 ne napoveduje predvidenega števila sofinanciranih vlog, odpravlja pa tudi »formulo« oz. sistem določanja višine dodeljenih sredstev sofinanciranja iz JPR-VP-18-21. Četudi je - kot v JPR-PROG-2022-2025 - z razpisom uveden razumnejši in nezapleten sistem, pa so njegovi učinki upoštevajoč dejstvo, da se ministrstvo ni odločilo predvideti števila sofinanciranih programov ter naj torej tudi ne bi bilo potrebe zagotoviti maksimalnih možnih predvidenih sredstev za njihovo sofinanciranje, bistveno drugačni ter bodo na različnih področjih privedla do različnih rezultatov, včasih tudi v škodo upravičencev, sektorja in občinstev.

Če ponazorimo na primeru področja intermedijskih umetnosti. JPR-VP-18-21 je v primerjavi z JPR-VM-UM ob znižanju sredstev⁷ ter znižanju največjega možnega števila sofinanciranih intermedijskih festivalov⁸ uvedel formulo, s katero je sredstva med izbrane upravičence razpisa, neodvisno od področij, razdelil po ključu⁹, ki bi mu lahko rekli tudi solidarnostni. Dodati je pri tem pomembno, da je ministrstvo takrat v sofinanciranje sprejelo polno število predvidenih večletnih projektov, kar v primeru intermedijskih umetnosti pomeni tri. Neustreznost modela se je izrazila v tem, da je predvidel scenarij, po katerem tudi prijavitelj, ki bi ga strokovna komisija ocenila z vsemi možnimi točkami, ne bi prejel celote zaprosenega zneska. Še več, s pomočjo korekcijskega faktorja precej zanemarljivo vrednotene kakovostne razlike, kot so jih sicer v ocenah opredelile pristojne komisije ministrstva, so se pogosto odrazile na način, da so prijavitelji beležili presenetljiva znižanja dotedanjih ali zaprosenih stopenj sofinanciranj.

JPR-VP-22-25 uvaja formulo, s katero se višina dodeljenih točk neposredno odrazi v stopnji sofinanciranja¹⁰, jasna pa je tudi metoda določitve, kdo bo sprejet v sofinanciranje, če bi komisija z enakim številom točk ocenila dve ali več vlog in bi bila z uvrstitvijo obeh v sofinanciranje presežena razpoložljiva sredstva. Oboje gre v obče pozdraviti. Primer intermedijskih umetnosti pa pokaže, kako je metoda lahko za področje škodljiva.

V obdobju med leti 2018 in 2021 so se v Sloveniji ob podpori Ministrstva za kulturo razvijale tri pomembne intermedijske festivalske platforme¹¹, po vzpostavljenem sistemu pa ni mogoče zanemariti verjetnosti, da bo ena izmed njih ostala brez podpore

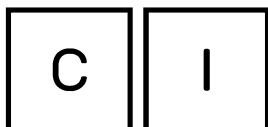
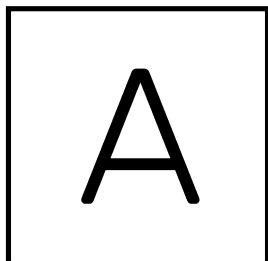
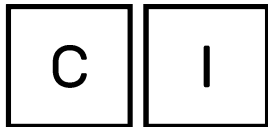
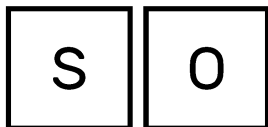
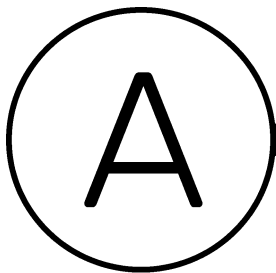
⁷ Iz 100.000,00 EUR na 90.000,00 EUR.

⁸ Iz 4 na 3.

⁹ "Višina sofinanciranja (VS) se določi na podlagi zaprosene vrednosti (ZV) in doseženega števila točk (ŠT), pri čemer se zaradi uskladitve z višino razpoložljivih sredstev (RS) dobljena vrednost (VS1) pomnoži s korekcijskim faktorjem (KF)."

¹⁰ "[P]rijavitelj, ki bo dosegel 100 točk, bo sofinanciran v višini 100% zaprosene vrednosti (količnik 1); prijavitelj, ki bo dosegel 85 točk, bo sofinanciran v višini 85% zaprosene vrednosti (količnik 0,85)."

¹¹ Trboveljski Speculum Artium, novogoriški Pixelpoint in mariborski MFRU.

oziroma bo država ob intermedijski festival¹². Če bodo namreč vsi prijavitelji za namen organizacije in realizacije zahtevnega in ambicioznega intermedijskega festivala zaprosili za najvišjo možno stopnjo sofinanciranja, bo ministrstvo v sofinanciranje na razpisu lahko sprejelo tri zgolj in samo, če bodo vsi v različnih, a ne vseh možnih kombinacijah dosegli 84 -3/+4 točk¹³. V primeru pa, da ob opisani višini zaprosenega sofinanciranja že zgolj eden od upravičencev doseže 89 točk¹⁴, bosta navkljub povišanju sredstev v okviru večletnega projektnega razpisa sofinancirana zgolj dva upravičenca, najmanj 20.000,00 EUR, namenjenih področju pa bo ostalo nepočrpanih. Rešitev, ki solidarnosti ne uvaja sama na sebi, ponuja pa možnost solidarnega postopanja med producenti na terenu¹⁵, je tako navkljub elegantnosti za državo in kulturo slabša kot tista, ki jo je ministrstvo uvedlo ob programskem razpisu. Prav slednje bi veljalo v vseh razpisih za ustvarjalnost dosledno uveljavljati ter podpirati z ustrezno in razvojno naravnano višino zagotovljenih sredstev.

Preden nadaljujemo z učinki odločitev ministrstva na verjetne rezultate razpisa, je smiselno, ker zadeva točkovanje po opredeljenih splošnih in posebnih ocenjevalnih kriterijih, izpostaviti, da nas skrbi nizko število v razpis vključenih kriterijev, ki jih je možno objektivno oceniti in niso stvar ocene pristojnih strokovnih komisij. Ministrstvo in strokovne komisije – tudi v izogib morebitnim tožbam¹⁶ – pozivamo, da procesu ocenjevanja svoje odločitve navkljub ohlapno in presplošno definiranim vodilom za dodelitev določenega števila točk pri posamičnih kriterijih vsebinsko podkrepijo tako jasno, da je njihovi argumentaciji mogoče v celoti slediti in jo razumeti, še več, razumeti njihovo analizo stanja in razvojno vizijo po področjih.

Če se vrnemo k učinkom zasnove razpisa na neodvisno kulturno produkcijo v Sloveniji. Pokazali smo že, da razpis v primeru intermedijskih umetnosti, čeprav v primerjavi z JPR-VP-18-21 ohranja vse opredeljene posebne pogoje in nekoliko višja sredstva, lahko pomembno zavre razvoj področja. Podoben scenarij si je v primeru glasbenih umetnosti nekoliko težje zamisliti. Tudi v njihovem primeru razpis ohranja vse posebne pogoje, v razpisu zagotovljena razpisna sredstva za sofinanciranje večletnih projektov na področju so enaka tistim iz JPR-VP-18-21, a so v primerjavi s področjem intermedijskih umetnosti znatno višja, zato sorodno znatnega vpliva

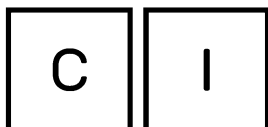
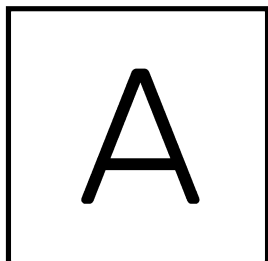
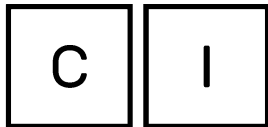
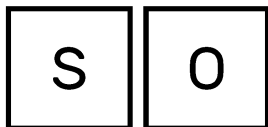
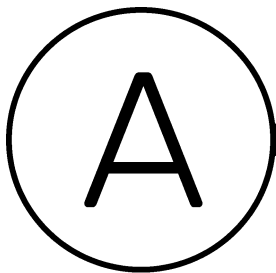
¹² Dosedanjih ali na JPR-VP še nesofinanciranih upravičencev.

¹³ Po formuli je, če naj bi država na razpisu sofinancirala tri festivale, najvišje število točk možno doseči v razmerju 1x88 točk in 2x81 točk. Naslednje možne so še npr. kombinacija 1x86 točk in 2x 82točki ali manj za vse prijavitelje ter 1x85 točk, 1x 83 in 1x82 točk ali manj za vse prijavitelje itd. Točkovanje, ki narekuje končno oceno in torej tudi število sofinanciranih programov je, kot do sedaj, v pristojnost strokovnih komisij.

¹⁴ Kvaliteta projektov producentov napoveduje visoko verjetnost, da se bo to zgodilo.

¹⁵ Prijavitelji lahko zaprosijo za manj kot najvišjo možno vrednost sofinanciranja sredstev.

¹⁶ Ministrstvo je v navezavi z JPR-PROG-2018-2022 izgubilo več tožb.

na področje tudi zaradi drugih dejavnikov¹⁷ ni mogoče pričakovati ter se sistem določanja stopnje sofinanciranja lahko izkaže v celoti kot bolj ustrezen preteklemu. Seveda je o razvoju področju mogoče govoriti predvsem, kadar organ za sofinanciranje projektov na posamičnem področju zagotavlja nova, dodatna sredstva, ki primerjalno s preteklimi razpisnimi obdobji in v skladu s potrebami ter stanjem na terenu omogočajo tudi podporo projektov večjega števila upravičencev. Tako ministrstvo še naprej pozivamo, da si zanje vseskozi prizadeva.

Soroden, v primerjavi z JPR-VP-18-21 celo nekoliko boljši od tistega na področju glasbenih umetnosti je položaj uprizoritvenih umetnosti v primeru 2-letnih avtorskih opusov, na katerem je ministrstvo ohranilo¹⁸ višino možnih zaprosenih sredstev sofinanciranja, sočasno pa na višino iz leta 2013 vrnilo višino celokupno zagotovljenih sredstev¹⁹. Vse to ob morebitnem višjem številu za sofinanciranje primernih vlog pomeni več produkcij tovrstnega tipa, kar pozdravljamo, vsekakor pa bi bilo za področje še bolj razvojno in ustrezno, če bi ministrstvo na višino iz leta 2013 vrnilo tudi višino možne podpore za posamični avtorski opus.

Z novim sistemom določanja višine sofinanciranja in izbora upravičencev za sofinanciranje ter še dodatno s sočasnim zvišanjem celokupno zagotovljenih sredstev²⁰ in znižanjem najvišje možne zaprosene višine na posamičnega prijavitelja²¹, kot je opredeljena v posebnih pogojih za podpodročje, pa bo učinek na uprizoritvene umetnosti v primeru 4-letnih projektov bistveno drugačen. Ministrstvo na področju²² nadaljuje z uveljavljanjem namere sočasnega povečevanja števila sofinanciranih produkcij ter znižanja finančne soudeležbe ministrstva pri projektih. Odločitev ministrstva vodi v povišanje števila projektov in dodatno zasičenje ponudbe, a sočasno prijavitelje bodisi sili, da v primeru želje ohraniti njihove

¹⁷ Rezultati preteklega večletnega razpisa kažejo, da je v nasprotju s prijavitelji na področju intermedijskih umetnosti, večje število prijaviteljev na področju zaprosilo za manjša sredstva od najvišjih možnih vrednosti sofinanciranja, opredeljenih v razpisu. Če se trend ob tokratnem razpisu ponovi, bi vzpostavljeni sistem sofinanciranja lahko hkrati omogočil tako višje število sofinanciranih večletnih projektov kot višje stopnje sofinanciranja.

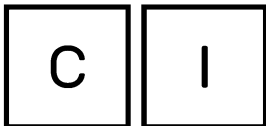
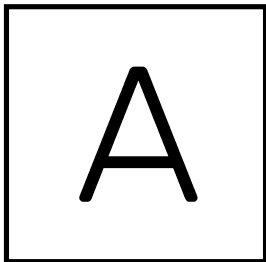
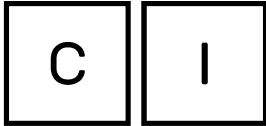
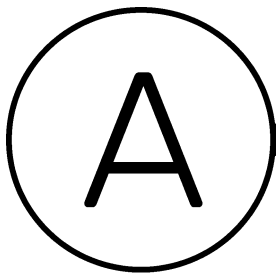
¹⁸ V primerjavi z JPR-VP-18-21.

¹⁹ Najvišja možna zaprosena višina za 2-letni avtorski opus v JPR-VP-UM je bila 40.000,00 EUR.

²⁰ JPR-VP-18-21 je za podpodročje zagotovil 226.000,00 EUR, JPR-VP-22-25 zagotavlja 330.000,00 EUR.

²¹ JPR-VP-18-21 je določal, da zaprosena vsota za eno (1) izvedbo mednarodnega festivala ali predstavitevne platforme ne presega 70 % celotne vrednosti ene izvedbe festivala ali platforme in obenem ne presega 50.000,00 EUR (če je projekt bienalen, velja pogoj za leto priprav in leto izvedbe festivala skupaj). JPR-VP-22-25 določa, a) da zaprosena vrednost za eno (1) izvedbo mednarodnega festivala v enem letu ne presega 70 % celotne vrednosti ene izvedbe festivala in obenem ne presega 35.000,00 EUR; b) da zaprosena vrednost za eno (1) izvedbo predstavitevne platforme v enem letu ne presega 70 % celotne vrednosti ene izvedbe platforme in obenem ne presega 25.000,00 EUR; c) če je projekt bienalen, da zaprosena vrednost za eno (1) izvedbo mednarodnega festivala ali predstavitevne platforme v dveh letih ne presega 70 % celotne vrednosti projekta v enem letu in obenem ne presega 35.000,00 EUR v dveh letih za mednarodni festival oziroma 25.000,00 EUR za predstavitevno platformo.

²² Kot v primeru JPR-PROG-2022-2015.

visoke produkcijske vrednosti, ki so praviloma dejavnik tudi na ravni kakovosti, poiščejo sredstva zanje drugje, tudi na ohromljenem trgu, ali pa se jih odločajo zamejiti, najlažje na račun zniževanja honorarjev in števila programskih enot. Oboje ima za sektor in ustvarjalce na področju, ki jih je epidemija koronavirusa močno prizadela in česar se ministrstvo zaveda²³, škodljive učinke. Rešitev se tako kaže kot neustrezna, saj še dodatno otežuje že tako slab položaj izvajalcev in ustvarjalcev na področju, ter bi jo ob interventnih sredstvih za okrepanje kulturnega sektorja v celoti veljalo v zadevnem razpisu odstraniti na način, da bi bilo višjemu številu upravičencev mogoče zaprositi tudi za najmanj predhodno višino sredstev, kar bi posledično pomenilo zahtevo po še višji količini na podpodročju zagotovljenih sredstev.

Pozdraviti vseeno gre, da je ministrstvo znižalo število zahtevanih preteklih večletnih projektov na podpodročju²⁴, kar predstavlja hkrati upoštevanje dejstva, da so bili zaradi epidemije številni festivali odpovedani ter odpira možnost, da na razpisu kandidirajo tudi novi upravičenci.

Razvojno naravnost, ki je sorodna izkazani v JPR-PROG-2022-2025 in v osnutku NPK, na sicer bolj problematičen način ministrstvo v JPR-VP-22-25 izkazuje tudi na področju vizualnih umetnosti. Celokupno zagotovljena sredstva za podpodročje so v primerjavi s preteklim večletnim projektnim razpisom sicer višja²⁵, najvišji možni zneski zaprosenega sofinanciranja ohranjeni, primerjalno pa sta zahtevani višji stopnji pretekle²⁶ in prihodnje produkcije²⁷. Učinek zvišanja zahtevane pretekle produkcije utrjuje verjetnost, da bodo do sredstev lahko dostopali predvsem že uveljavljeni producenti festivalov, bienalov, večletnih projektov in nagrad, rezultat pa bo višje število njihovih realizacij.

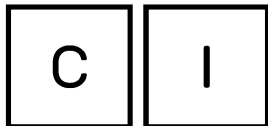
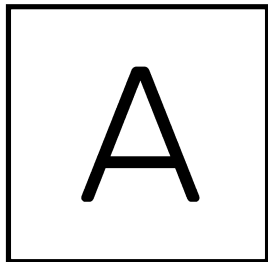
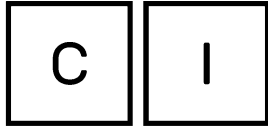
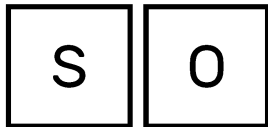
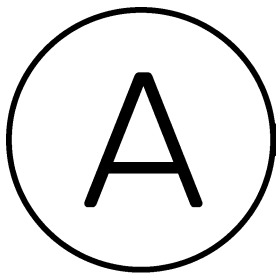
²³ Glej npr. osnutek Resolucije o nacionalnem programu za kulturo, str. 13-18 in str. 45

²⁴ Po JPR-VP-22-25 so upravičene osebe prijavitelji, ki so v obdobju od 1.1.2017 do konca razpisnega roka organizirali vsaj tri (3) mednarodne festivale ali predstavitevne platforme oziroma dva (2) mednarodna festivala ali predstavitevni platformi, če gre za bienalne projekte. Pogoji JPR-VP-18-21 je zahteval, da je prijavitelj v obdobju od 1.1.2014 do konca razpisnega roka organiziral vsaj štiri (4) mednarodne festivale ali predstavitevne platforme oziroma dva (2) mednarodna festivala ali predstavitevni platformi, če gre za bienalne projekte.

²⁵ JPR-VP-18-21 je za podpodročje zagotovil 156.000,00 EUR, JPR-VP-22-25 zagotavlja 250.000,00 EUR.

²⁶ JPR-VP-18-21 je določal, da so upravičene osebe v obdobju od 1.1.2014 do konca razpisnega roka organizirali vsaj dva (2) festivala oziroma vsaj en (1) bienale z dvema izvedbama na nacionalni ali mednarodni ravni ali, da so v obdobju 2014-2016 organizirali vsaj en (1) večletni projekt z vsaj dvema izvedbama ali, da so v obdobju 2014-2016 podelili vsaj eno (1) nagrado s statusom strokovne nagrade na nacionalni ravni, JPR-VP-22-25 določa, da, da so na tem podpodročju v obdobju od 1.1.2017 do konca razpisnega roka organizirali vsaj tri (3) festivale oziroma vsaj en (1) bienale z dvema izvedbama na nacionalni ali mednarodni ravni ali, da so v obdobju 2017-2020 organizirali vsaj en (1) večletni projekt z vsaj 3 (trema) izvedbami ali, da so v obdobju 2017-2020 podelili vsaj dve (2) nagradi s statusom strokovne nagrade na nacionalni ravni.

²⁷ Namesto dveh izvedb festivalov ali večletnih projektov v obdobju JPR-VP-18-21, JPR-VP-22-25 zahteva realizacijo treh.

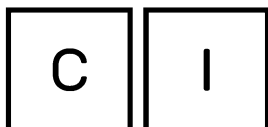
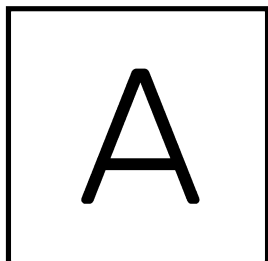
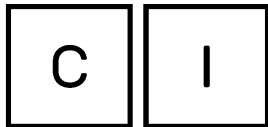
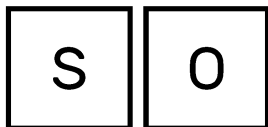
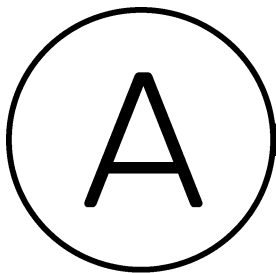
V kontekstu problematike utrjevanja položaja uveljavljenih producentov velja izpostaviti tudi sporno odstranitev pretekle omejitve v JPR-VP-18-21 uveljavljanega splošnega pogoja²⁸, ki je narekoval, da prijavitelji v obdobju 2018-2021 niso programsko financirani s strani Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti, Slovenskega filmskega centra in Javne agencije za knjigo RS, in ki bo nedvomno močno narekovala nabor v sofinanciranje izbranih večletnih projektov na več področjih, tudi vizualnem. Mnenja smo namreč, da bi bilo neprimerno bolj ustrezno vsa področja umetnost v okviru razpisa okrepiti s kreiranjem spodbudnega okolja za razvoj dejavnosti uveljavljajočih se kakovostnih neodvisnih producentov, kot s pogoji, ki na različne načine predvsem krepijo že obstoječe, večje in referenčne ter tiste, katerih programi so s strani državnih organov in njegovih javnih agencij ter skladov že izdatneje podprte.

Nenazadnje naj na ravni obravnave različnih umetnostnih področij izpostavimo, prvič, da sta področji uprizoritvenih in intermedijskih umetnosti v primerjavi z ostalimi področji zapostavljeni tudi, ker v okviru štiriletnega delovanja razpis ne predvideva drugih oblik večletnih projektov, kot so festivali oziroma platforme, in drugič, da se kot v programskem razpisu tudi v aktualnem večletnem projektne kaže izrazito nerazumevanje interdisciplinarnega delovanja prijaviteljev oziroma njihovega delovanja na več področjih, ki se kaže v odstranitvi obrazložitve, v čigavi pristojnosti strokovnega presojanja bo njihova vloga²⁹. Ko gre za prvi izpostavljeni problem, smo mnenja, da bi nabor aktivnosti v skladu s praksami in potrebami sektorja veljalo razširiti ter za njihovo podporo zagotoviti ustrezna dodatna sredstva. Ko gre za drugi izpostavljeni problem, pa naj podčrtamo, da je neustrezno, da vlogo prijaviteljevega projekta ocenjuje zgolj komisija iz področja, na katerem prijavitelj izpolnjuje posebne pogoje. Nujno je, da v primeru delovanja na več področjih vlogo ocenjuje komisija s strokovnjaki iz različnih področij umetnosti, ki ga lahko strokovno v celoti tudi oceni kot celoto, vsekakor pa je navkljub odstranitvi še naprej smiselno, da ministrstvo ohranja možnost interdisciplinarne večletne projekte financirati iz različnih področij umetnosti, še posebej, če na predvidenih postavkah ostajajo nepočrpana sredstva.

Na ravni sprememb splošnih pogojev večletnega projektne razpisa, vnovič pozdravljamo, da se Ministrstvo za kulturo strinja z našo oceno spornosti izključitve možnosti brezplačnih vstopnic za prireditve, ki je bila v veljavi v JPR-VP-18-21, ter je v razpis uvedlo razumnejšo rešitev, ki predvideva tudi druge načine beleženja obiska. Opozoriti pa velja na problematičnost spremenjene oblike zapisa 12. točke splošnih pogojev aktualnega večletnega projektne

²⁸ Primerjaj splošne pogoje v JPR-VP-22-25 z 9. Določilom splošnih pogojev v JPR-VP-18-21,

²⁹ Primerjaj OPOZORILO v točki Izpolnjevanje razpisnih pogojev v JPR-VP-UM, JPR-VP-18-21 in JPR-VP-22-25.

razpisa. JPR-VP-18-21 je namreč v tem določilu eksplicitno zapovedal obliko plačila, ki jo bo prijavitelj samozaposlenim v kulturi, ki jih bo angažiral v okviru javnega kulturnega projekta 2018-2021, zagotovil za opravljeno delo, in sicer je šlo lahko zgolj za avtorski honorar. Z JPR-VP-22-25 zadevni pogoj izpušča konkretno opredelitev oblike plačila za opravljeno delo. Določilo, ki v 4. točki pri opredelitvi razstavnin zapoveduje, da jih brez posebnega pisnega dogovora z avtorjem upravičenim osebam ni dopustno nadomeščati s produkcijskim vložkom ali katalogom, pa še dodatno podčrta, da večletni projektni razpis že pozna druge oblike plačil avtorjem za opravljeno delo. S spremembo 12. točke, ki je samozaposlenim v preteklem razpisu zagotavljala avtorski honorar ter tako ščitila njihov interes, se razpira prostor, da bodo samozaposleni v kulturi pogosteje siljeni v sprejemanje plačil, ki za opravljeno delo ne predvidevajo finančnih transakcij oziroma avtorskega honorarja. Škodljivo odstranitev konkretne oblike plačila bi tako veljalo nemudoma odpraviti.

Ko gre za opredelitve v programskem razpisu uporabljenih pojmov in pogojev, obžalujemo, da Ministrstvo za kulturo ni upoštevalo našega predloga ter predvidelo možnosti sofinanciranja stroškov več koproducentov, katerih programske enote so v sofinanciranje izbrane v okviru različnih razpisnih mehanizmov za spodbujanje kulturne ustvarjalnosti, kadar so tovrstne koprodukcije vsebinsko osmišljene. Rešitev, ki jo je ministrstvo uvedlo v JPR-PROG-2022-2025, je bilo namreč mogoče razumeti predvsem kot spodbudo k sodelovanju med upravičenimi osebam, možnost stroškovno učinkovitejše in ambicioznejše realizacije programskih enot ter obliko zamejitve nadproizvodnje. Ministrstvo pozivamo, naj v bodoče tovrstne oblike sodelovanj izdatneje spodbuja.

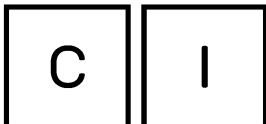
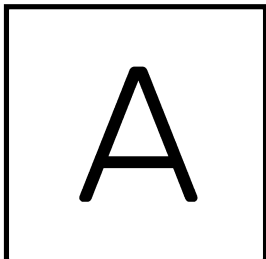
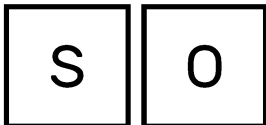
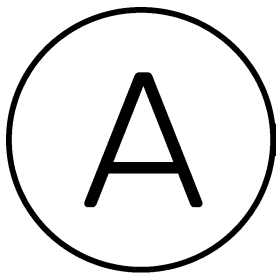
Nekoliko nepotrebne zmede v razpis vnaša tudi nova opredelitev fizičnih oseb, ki za potrebe razpisa pojasni, da gre za osebe, ki so registrirane za opravljanje samostojne dejavnosti na področju uprizoritvenih umetnosti, natančneje samozaposleni v kulturi in samostojni podjetniki. Termin »fizične osebe« ob v pravkar opredeljeni definiciji v razpisu najdemo med v isti točki opredeljenimi upravičenimi osebam na razpisnem podpodročju »2-letni projekti«³⁰. Zmeda nastane, ker razpis v splošnih pogojih³¹ sočasno pravi, da mora biti vloga prijavitelja skladna z definicijami pomenov izrazov, kot so določeni v razpisnem besedilu³², pri opredelitvi pogojev³³ na podpodročju »2-letni projekti« pa določa, da so upravičene osebe zgolj samozaposleni v kulturi. Pozdravljamo, da

³⁰ V 4. točki razpisa.

³¹ V točki 6.1.1 razpisa, določilo 16.

³² V 4. točki razpisa.

³³ Glej točko *Pogoji za sodelovanje na razpisu na razpisnem področju »2-letni projekti« v projektne sklopu »Avtorski opus«.*

ministrstvo v skladu z ZUJIK³⁴ še naprej zagotavlja spodbude za samozaposlene in 2-letne avtorske projekte vsekakor razumemo kot pomembno spodbudo tovrstnega tipa. Zmedo, ki bi lahko pri samostojnih podjetnikih nastala, pa bi vseeno veljalo odpraviti, nenazadnje lahko prepreči razočaranja in nepotrebno delo.

Naj v sklepnem delu odziva podčrtamo izrazito potrebo po dialogu med ministrstvom in izvajalci programov in projektov na področju umetnosti in kulture iz nevladnega sektorja, ki ga je izrazito premalo, ga ministrstvo zavrača in katerega umanjkanje se nenazadnje kaže tudi v mestoma neustrezno zasnovanih rešitvah, ki smo jim priča v večletnem razpisu. Pozivu, naj ministrstvo obudi dialoško skupino z nevladnim sektorjem ter prakso delavnic na temo preobrazbe razpisnih mehanizmov, v društvu Asociacija ob koncu dodajamo poziv, naj ministrstvo kar v najkrajšem možnem času razpiše še enoletne projektne razpise za področja umetnosti. V danih razmerah je ob številnih drugih ukrepih, ki bi bili nujni za razvoj sektorja, to ob začetku leta gotovo najbolj kritično in nujno.

Za morebitna pojasnila ali dodatna vprašanja ostajamo na voljo.

S spoštovanjem,
Društvo Asociacija

DRUŠTVO ASOCIACIJA
–društvo nevladnih organizacij
in posameznikov na področju
kulture

PISARNA
Dalmatinova 4, 1000 Ljubljana

SEDEŽ
Metelkova 6, 1000 Ljubljana

+386 (0)1 4341 244
+386 (0)51 773 611

info@asociacija.si
www.asociacija.si

DAVČNA ŠTEVILKA
38450666 (nismo dav. zav.)

MATIČNA ŠTEVILKA
1768875

TRR
SI56 61000 0014575 664
(pri DH d.d.)

³⁴ 82.a člen ZUJIK, 3. odstavek.